

Stretnutie so stvoriteľom

Keď sa vraciame domov k rodine, vraciame sa do sochárskeho ateliéru.

Rodina je surový kameň, z ktorého sme boli vytesaní. Michelangelo povedal, že tajomstvom vytesania jeho majstrovského diela Dávida bolo jednoducho odstrániť všetko, čo nebolo Dávidom. Dávidova krása bola v kameni od začiatku, ale museli ju vyzdvihnúť údery Michelangelovho dláta.

Aj my začíname zväčša ako surový materiál, naša individualita nie je sformovaná. Po tom, čo začneme komunikovať s členmi rodiny, sa začne tesianie a cudzie kúsky začnú odpadávať. Naše pravé ja začne odhaľovať svoje krivky a zákutia, keď sa vynoríme zo surovej matrice rodinných vzťahov. Z veľkej časti sa odhaľujeme prostredníctvom ťažkých interakcií, ktoré nám prezrádzajú, kým nie sme.

Mimo rodiny sme sa síce vynašli, ale návrat domov nás vracia k začiatkom toho, kým sme boli pred tým, než sme si mohli vybrať, čím chceme byť. Návštevy doma nám môžu pripomenúť, aké náročné mohli byť tieto začiatky. Keby sme však na tejto ceste nemali niekoho, kto by nám vzdoroval a vzbudzoval v nás odpor, odhalili by sme niekedy svoju skutočnú individualitu? Možno by sme si priali, aby sa

k nám správali ohľadupľnejšie, ale zdá sa, že vytvorenie silnej a odolnej duše často vzniká z brutálneho konfliktu s milovanou osobou.

Keď sa vraciame domov k rodine, dokonca aj k tej emocionálne nezrelej, vraciame sa do sochárskeho ateliéru. Tu sme našli svoju formu. Všetky strasti detstva boli procesmi, pri ktorých sa odlamovali veľké kusy mramoru, aby sa odhalil náš zdrsnený tvar, zatiaľ čo radosť detstva boli skúsenosťami, pri ktorých sme boli s láskou vyleštení do jedinečného výrazu ľudskosti. Nemohli by sme sa stať tým, kým sme dnes, bez stresu, ktorý sme prežili, keď sme boli otlkaní a obrúsení množstvom trenia. Ak sme mali šťastie, v momente, keď opustíme svoju rodinu, aby sme začali žiť svoj vlastný život, vynoríme sa pevní ako Dávid, takí zocelení tvorivou prácou, že sme pripravení postaviť sa Goliášovi.

Návrat k rodine môže byť stresujúci, pretože nám pripomína náš boj o dospelosť. Keby nebolo našich odlišností, metaforických úderov železa o mramor, možno by sme naďalej zostali pevnou súčasťou rodiny bez vlastných životov. Možno poznáte niekoho, kto to zažil. Kameň zostal bez zmeny, a teda zostal nesformovaný a nedotvorený. Jednoducho nedošlo k dostatočným treniciam s rodičom, aby vznikol skutočný jedinec.

Návrat domov nám však dáva aj istotu tradície. Bez ohľadu na to, čo sme v živote dosiahli, je príjemné, keď niektoré veci zostávajú rovnaké. V dobrom i zlom, známe prostredie prináša určité pohodlie. Keď sa vraciame k rodine, vraciame sa k svojmu zdroju, ku kameňolomu, z ktorého sme boli vytesaní.

Možno by sme sa z toho zbláznili, keby sme tam opäť žili, ale vrátiť sa k rodine môže byť pre dieťa v nás úľavou. Vraciame sa do mramorového lomu, kde sme opäť zlúčeným kúskom celku, už nie oddeleným alebo zvláštnym. Zdá sa, že nejaká naša raná časť víta toto pohltenie, toto rozmazanie hraníc, ktoré nás definujú ako samostatné osoby. Návrat k rodine môže byť podľahnutím gravitácii po dlhom

boji, ktorý sme museli zvládnuť sami, ako dieťa, ktoré unaví stáť a s uspokojením si zasa sadne na zem.

Rodinné stretnutia sa môžu javiť ako príležitosť na emocionálny regres po dlhom období dospelého života. Mohli by sme to prijať ako žiaduci proces. Namiesto nekonečnej snahy niečo zo seba urobiť a prevziať zodpovednosť za svoje zlyhania môžeme v rodine jednoducho nechať veci plávať a obviňovať ju zo svojich frustrácií. Je to lahodný pôžitok po tom, čo sme sa tak dlho obviňovali sami. Môžeme sa vrátiť domov a vnútri opäť reagovať ako deti. V rámci svojej pôvodnej rodiny sme oslobodení od úlohy dospelých a môžeme ochutnať staré averzie a zranené pocity, ktoré v prvom rade podnietili našu túžbu po sebatvorbe.

Aká by teda mala byť naša reakcia, keď sa vrátíme do rodinnej dielne, v ktorej sme boli vytesaní? Predstavme si, ako to riešili Dávid a Michelangelo. Zaujímalo by ma, čo povedal Dávid Michelangelovi, keď bol hotový a priviedol ho na tento svet. Svojomu stvoriteľovi mohol povedať: „Muselo to byť také bolestivé?“ Alebo by možno povedal: „Určite existoval iný spôsob, ako ma stvoriť z toho kameňa bez toľkých konfliktov a úderov.“ Alebo by to všetko nechal tak, stál by tam lesknúci sa od všetkého toho trenia, blyštiaca sa nádhera, ktorá odolala úderu kladiva svojho stvoriteľa. Možno by len povedal: „Ďakujem. Stálo to za to, že tu môžem byť.“